

El teatre parla cada cop pitjor

Al marge de les dades del calaix, el rerefons del teatre català del segle XXI no té res a veure amb el teatre de fa mig segle, ni tan sols de fa vint anys. La irrupció dels intèrprets a la televisió, en sèries i telenovel·les, ha canviat els esquemes de les noves promocions, de la mateixa manera que el boom del musical dels anys vuitanta va disparar l'aparició d'escoles del gènere.

Anar al teatre és avui com anar a un plató de televisió on sovint els espectadors estan més pendents de les cares conegudes que no pas del que els diu l'autoria. Aquest fenomen ha condicionat també la feina de les escoles de teatre que lluiten per salvar la tradició i capejar la creixent aspiració dels alumnes que somnien en la popularitat de sortir al plasma.

Es per això que, lentament, desapareixen virtuts i es fan més evidents els defectes. El primer director teatral, el mestre intèrpret veterà i l'escola d'aprenentatge han estat substituïts per la direcció ocasional de plató, la claqueta i l'enregistrament a contra rellotge sense cap lligam dramàtic.

Així es pot observar que les grans sales teatrals han promogut la gran maquinària i l'efecte escènic sobre el valor de la paraula.

Que el saber dir del teatre català perd musicalitat, renuncia a la fonètica i s'oblida de la vocalització, cosa impensable en qualsevol altra escola europea.

Que tocar els clàssics no sempre és ben vist, a vegades per massa, a vegades per poc, i tan aviat se'ls titlla d'arqueologia com de modernor.

Que l'escàs teatre internacional passa fugaçment per sales públiques i per a un espectador elitista i vinculat a la professió.

Que es mantenen en un gueto les anomenades *arts parateatrals*, circ inclòs, que són sovint la cuina i els fogons de noms escènics importants.

Que el miratge de l'espectacle de masses ha substituït la producció pròpia per la importació des de la Gran Vía madrilenya amb tuf de naftalina.

La Interconnexió dels muntatges catalans, valencians i balears no és fluida per la desconexió mútua entre els tres àmbits.

Una companyia de teatre ven taüts, entre 150 i 300 euros. S'anuncia per Internet. L'oferta la fa l'actor David Berga. Pertanyen a un espectacle on uns enterramorts traslladaven els taüts buscant un fossar. Els espectadors han crescut a milers, però, aquesta venda de taüts, no és una metàfora de l'eterna crisi de les arts escèniques?

Que la interconnexió dels muntatges catalans, valencians i balears no és fluida per la desconexió mútua entre els tres àmbits.

Que les publicacions de teatre són exclusives dels pressupostos públics de les programacions institucionals i no es consideren textos de lectura.

Que el teatre al carrer només té uns dies de glòria a la Fira de Tàrraga, però és absent, tret d'alguna excepció, durant la resta de la temporada.

Que ha desaparegut el risc de crear grans companyies que han donat nom al teatre com Comediants, Joglars, La Cubana, Dagoll Dagom, La Fura dels Baus o El Tricicle.

Que el musical català de producció pròpia s'ha fet prohibitiu si no és assumit per algun dels teatres públics.

Que els pocs grans teatres tradicionals que aguanten drets es mantenen com a espais obsolets perquè ja no són rendibles com a cinema.

I que...

Andreu Sotorra